

8+

НА ПОВІТРЯНІЙ КУЛІ

НАД КАМ'ЯНЦЕМ-
ПОДІЛЬСЬКИМ

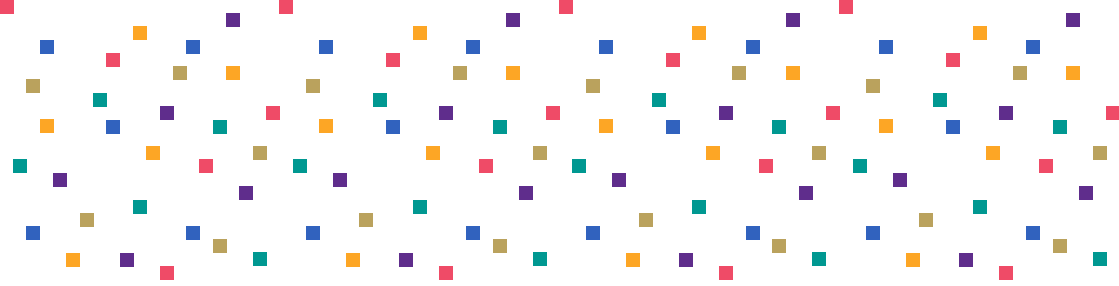

www.storiya.info

© 2023 «Сторія»

www.storiya.info

На повітряній кулі над Кам'янцем-Подільським

Засновниця читачької онлайн-платформи «Сторія» **Олеся Божко**

Авторка **Анна Нікітчук**

Головна редакторка **Юлія Журлакова**

Літературна редакторка, авторка рубрики

«Читай і мову вивчай!» **Юлія Гарюнова**

Верстка **Анастасія Бишовець**

Дизайн **Віталій Войтуль**

Ілюстрації uk.wikipedia.org, kartatakulya.com, ua.korrespondent.net

www.storiya.info

Матеріали розроблені ГО «ПРОСТІР ЗНАНЬ» за технічної підтримки ООН Жінки в Україні та за фінансування Жіночого фонду миру та гуманітарної допомоги ООН (WPHF). Ця публікація підготовлена за фінансової підтримки Жіночого фонду миру та гуманітарної допомоги Організації Об'єднаних Націй (WPHF), але це не означає, що висловлені в ній погляди та вміст є офіційно схваленими або визнаними з боку Організації Об'єднаних Націй.

Усі зображення, інформація і торговельні марки використовуються як ілюстрації з навчальною метою та не мають рекламного характеру. Усі матеріали, які розміщені на веб-сайті www.storiya.info, а також будь-які інші матеріали, що розповсюджуються за допомогою цього сайту і з цього сайту (зокрема зображення, відеоролики і тексти) належать ГО «ПРОСТІР ЗНАНЬ» та захищені авторським правом. Несанкціоноване використання цих матеріалів, повне або часткове копіювання, збереження, зміна і поширення (для будь-яких цілей) без письмової згоди ГО «ПРОСТІР ЗНАНЬ» заборонено. © 2023 «Сторія».

Для твоїх геніальних думок

Series of horizontal dashed lines for writing.

Для твоїх геніальних думок

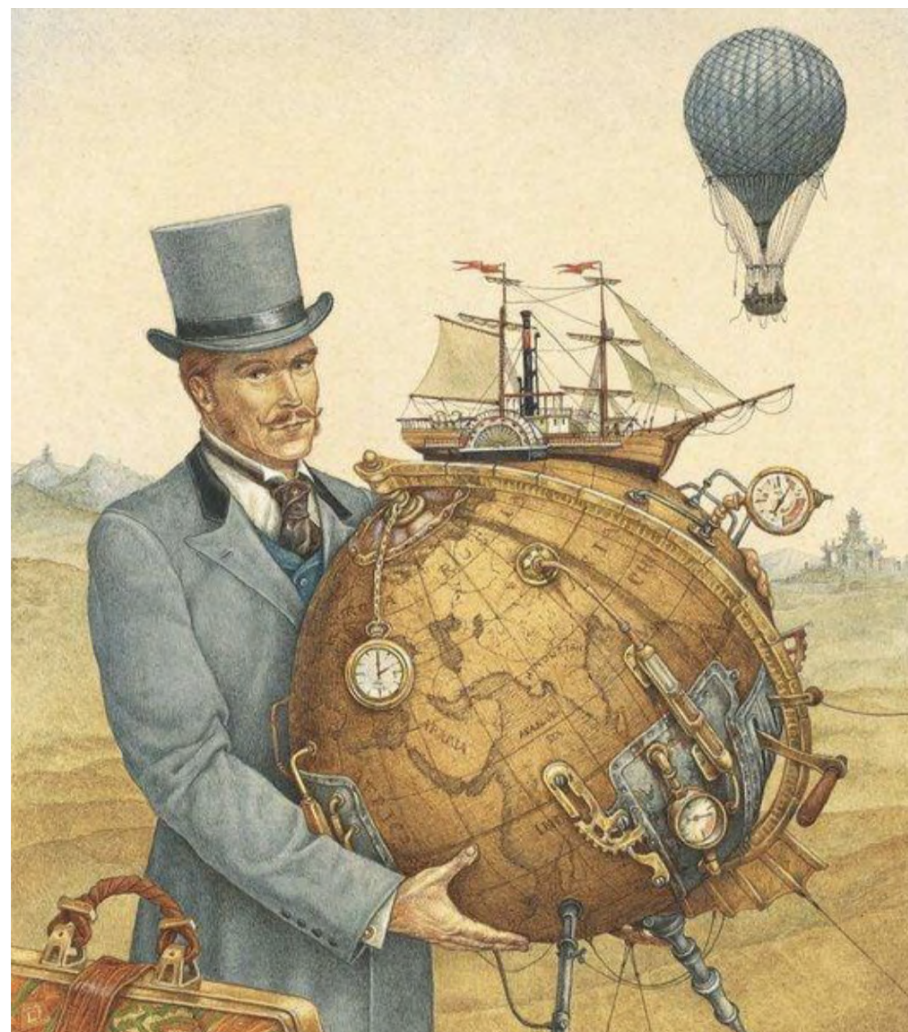

—150 років тому герої роману письменника-фантаста Жуль Верн досліджували Африку на повітряній кулі. І зробили з неба чимало відкриттів, — захопливо розповідає пані Марія на уроці “Я досліджую світ”.

— А ми змогли б так? — лунає Максимів голос із третьої парти.

— Дива чатують на нас не лише в екзотичних країнах, — усміхається учителька. — Застрибуйте до кошика повітряної кулі — і гайда милуватися краєвидами давнього українського міста Кам'янця-Подільського. Тільки кофтинки прихопіть, у піднебессі може бути прохолодно.

Повітряна куля — літальний апарат, який піднімається за допомогою нагрітого повітря.

Для твоїх геніальних думок

Спробуй **знайти** власні приклади назв, які виникли від прізвищ чи імен винахідників, історичних осіб тощо.

Handwriting practice lines consisting of 15 horizontal dotted lines for writing.

Тепер ти знаєш більше про загальні й власні назви в українській мові!

ЯК ЛІТАЄ ПОВІТРЯНА КУЛЯ?

Літає пілот, а не куля. Точнісінько, як їде не велосипед, а велосипедист.

Гаряче повітря легше за холодне, тож наповнюємо ним кулю — і вона піднімається вгору. Треба вище — умикаємо пальник сильніше. Хочемо трохи опуститися — смикаємо за шнур і випускаємо з кулі трохи гарячого повітря.

От тільки керувати напрямком руху не зможемо. Це залежить від вітру: куди він дмухне, туди куля й полетить.

Вуаля! Ось і вся технологія.

ЧОМУ КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ?

По-перше, це місто на Хмельниччині має почесне звання столиці повітроплавання України, адже щорічно в ньому проводять **фестиваль повітряних куль**.

По-друге, саме тут із висоти пташиного польоту можна сповна насолодитися **одним із семи чудес нашої країни!**

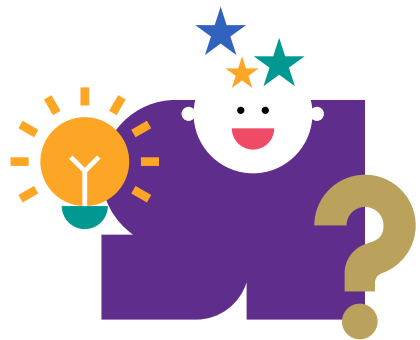
ЧИТАЙ
І МОВУ ВИВЧАЙ!

Як власні назви перетворюються на загальні?

У цьому тексті ти прочитав/прочитала про захопливі подорожі на повітряній кулі над Кам'янцем-Подільським. А чи знаєш, що повітряну кулю ще називають **монгольф'єром**? Цікаво, звідки виникло таке ім'я? Усе просто! Виявляється, назву винаходу подарувало прізвище винахідників — **Монгольф'є**.

У мові таке явище називають переходом власної назви (пишеться з великої літери) в загальну (пишеться з малої букви). І таке явище зовсім не рідкісне.

Так, вид палива **дизель** також отримав назву від прізвища винахідника **Дізеля**, явище **меценатства** почали так називати від прізвища **Мецената**, а людину із завищеною самооцінкою називають **наполеоном**, що вказує на ім'я історичної особи.

НАД ЧИМ ПОМІРКУВАТИ

- Як ти гадаєш, подорож героїв твору Жюль Верна була вигадана чи реальна?
- У яких ще художніх творах чи мультфільмах персонажі подорожують на повітряній кулі?
- Які факти про Кам'янець-Подільський тебе здивували найбільше?
- Чи з'явилося в тебе бажання здійснити політ на повітряній кулі? Якщо так, де саме?

Мова йде про кам'яного свідка тисячолітньої історії — **стару фортецю**. Кажуть, вона стояла на цьому місці ще за часів Київської Русі. Щоправда, дерев'яна. А кам'яну звели в XIV столітті.

За 700 років було безліч охочих підкорити фортецю. Та її товсті мури й гостроверхі башти встояли. І до сьогодні зберігають пам'ять про своїх мужніх захисників.

КУДИ ТРИМАТИМЕМО КУРС ДАЛІ?

А летімо до моря! Скажете, далеченько до Чорного? А ми до прадавнього!

15 мільйонів років тому тут хлюпотіли води **Сарматського моря**. Знайшли його, коли копали криницю. Вода підземних джерел виявилася солоною й гіркою на смак.

А ще про давнє море тут нагадує **подільський бар'єрний**

риф, що височіє над річкою Смотрич. Ці колишні морські скелі утворилися з коралів, водоростів, молюсків... А сьогодні їх вкриває пишна рослинність. Вітерець колише трави, і зелено-сіра морська хвиля то надходить, то відкочується назад.

— А до Австралійського великого бар'єрного рифу можна долетіти на повітряній кулі? — допитується Максим, не бажаючи завершувати повітряну мандрівку.

Але то вже зовсім інша історія...

Ви теж можете здійснити неповторну подорож на висоті власних мрій! Варто лише наважитися.

